HARBIY XIZMATNI O‘TASH TARTIBINI HUQUQIY TARTIBGA SOLISHNING MA’MURIY-HUQUQIY MUAMMOLARI: PROTSESSUAL ADOLAT TRANSFORMATSIYASI

Turdiqulov Mahtumqul Mirzaqulovich
Farg‘ona davlat unversiteti

Annotatsiya: *Harbiy xizmatni o‘tash munosabatlaridagi ma’muriy-huquqiy muammolar va protsessual adolat mezonlari tahlil qilingan. Komandirlarning diskretsion vakolatlarini jilovlash, uy-joy kompensatsiyasi va ipoteka tizimini raqamlashtirish hamda sohada "Smart Rent Balancing" va "aqlli shartnomalar" mexanizmlarini joriy etish bo‘yicha tizimli tavsiyalar berilgan .*

Kalit so‘zlar: *Harbiy xizmat, ma’muriy huquq, protsessual adolat, Lex.uz, Konstitutsiya, diskretsion vakolat, raqamlashtirish, inson qadri, aqlli shartnoma, uy-joy kompensatsiyasi.*

Аннотация: *Проанализированы административно-правовые проблемы и критерии процессуальной справедливости в сфере прохождения военной службы . Выдвинуты системные рекомендации по ограничению дискреционных полномочий командиров, цифровизации систем жилищной компенсации и ипотеки, внедрению механизмов «Smart Rent Balancing» и «умных контрактов» .*

Ключевые слова: *Военная служба, административное право, процессуальная справедливость, Lex.uz, Конституция, дискреционные полномочия, цифровизация, достоинство человека, умный контракт, жилищная компенсация.*

Abstract: *Administrative-legal problems and procedural justice criteria in military service relations are analyzed. Systemic recommendations are provided to limit commanders' discretionary powers, digitalize housing compensation and mortgage systems, and implement "Smart Rent Balancing" and "smart contract" mechanisms in the sphere.*

Keywords: *Military service, administrative law, procedural justice, Lex.uz, Constitution, discretionary power, digitalization, human dignity, smart contract, housing compensation.*

KIRISH

Ommaviy-huquqiy munosabatlarning maxsus boshqaruv sohasida harbiy xizmatni o‘tash tartibi va umumiy harbiy majburiyat mexanizmlari shunchaki Qurolli Kuchlar safini safarbarlik resurslari bilan ta’minlovchi ma’muriy instrument emas, balki ijtimoiy-huquqiy davlat poydevorida jamoat xavfsizligini inson qadri proteksiyasi bilan muvozanatlashtiruvchi strategik jarayondir. Yangi O‘zbekiston mudofaa tizimini ma’muriy islohotlar zaminida takomillashtirish sharoitida harbiy xizmatning huquqiy tabiatini, uning turlarini hamda ustav intizomi normalarini tizimli va qiyosiy tadqiq etish yuridik fanning ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Harbiy boshqaruv subyektlarining imperativ vakolatlari hamda kasbiy yoki majburiy burchini bajarayotgan fuqarolarning protsessual himoya vositalari o‘rtasida oqilona muvozanatning o‘rnatilishi — sabab, Qurolli Kuchlar nufuzini yuksaltirishni, latent huquqbuzarliklar profilaktikasini hamda shartnomaviy munosabatlarda kognitiv adolat mezonlarining qaror topishini — oqibat to‘liq kafolatlovchi bosh siyosiy-huquqiy qonuniyatdir. Ushbu murakkab jarayonlarning konstitutsiyaviy-huquqiy asosi yangi tahrirdagi Konstitutsiyaning mudofaa, xavfsizlik va inson daxlsizligiga oid fundamental boblarida muhrlangan.

Amaldagi ma’muriy-harbiy qonunchilik tizimida umumiy harbiy majburiyat fuqarolarning O‘zbekiston Respublikasini himoya qilishga qaratilgan majburiy harbiy tayyorgarligi sifatida e’tirof etilib, u fuqarolarni xizmatga tayyorlash, chaqirish, rezervdagi va muqobil xizmatni o‘tash hamda ro‘yxatga olish qoidalariga rioya etish kabi keng qamrovli huquqiy munosabatlarni qamrab oladi. Harbiy xizmatga birinchi marta kirayotgan subyektlarning muqaddas davlat bayrog‘i oldida va buyuk ajdodlar ruhiga tayanib Vatanga qasamyod qabul qilishi, demokratik, huquqiy, ijtimoiy davlat tuzumini hamda milliy manfaatlarni so‘nggi nafasgacha himoya qilish majburiyatini yuklaydi. Qonunda harbiy xizmat davlat xizmatining mutloq alohida turi sifatida belgilangan bo‘lib, u muddatli harbiy xizmat, safarbarlik chaqiruvi rezervidagi (SChR) xizmat hamda ixtiyoriylik tamoyiliga qurilgan kontrakt bo‘yicha harbiy xizmat shakllarida klassifikatsiya qilinadi. Biroq, ushbu turlarning protsessual kechishi hamda ularning iqtisodiy-ma’muriy tabiati bugungi kunda huquqni qo‘llash amaliyotida muayyan tizimli kolliziyalarni (ziddiyatlarni) keltirib chiqarmoqda.

Xususan, kriminologik va yuridik tahlillar shuni ko‘rsatadiki, safarbarlik chaqiruvi rezervidagi oylik yig‘inlar va Mudofaa vazirligining maxsus hisobvarag‘iga pul badallari kiritish tartib-taomillarida inson omilining yuqoriligi hamda mablag‘lar sarflanishi ustidan jamoatchilik nazorati filtrlarining zaifligi

o‘rta bo‘g‘in mudofaa ishlari organlarida ma’muriy sansalorlik holatlari saqlanib qolishiga sharoit yaratmoqda. Shuningdek, kontrakt bo‘yicha harbiy xizmatni kasb tariqasida tanlagan subyektlar yoki oliy harbiy ta’lim muassasalari kursantlari bilan tuziladigan besh yillik shartnomalar tizimida ham protsessual adolat mezonlari mukammal emas. Katsaviy buyruqbozlik (imperativ) ierarxiyasi sharoitida komandirlik apparatining diskretsion vakolatlari kengligi, shartnoma majburiyatlarining (uy-joy, tibbiy, moliyaviy ta’minot kafolatlarining) davlat organlari tomonidan subyektiv buzilishi holatlarida harbiy xizmatchilarning o‘z huquqlarini proteksiya qilish mexanizmlarini cheklab, fuqarolarda huquqiy debyutantlik va nigilizm reflekslarini chuqurlashtirmoqda.

Mazkur tadqiqotning bosh maqsadi — konstitutsiyaviy normalar hamda Umumiy harbiy majburiyat va harbiy xizmat to‘g‘risidagi qonunchilik prinsiplari sinergiyasida, harbiy xizmatni o‘tash tartibini huquqiy tartibga solish muammolarini kriminologik-ma’muriy jihatdan tahlil etishdan iboratdir. Komandirlarning vakolat doirasini de-yure aniqlashtirish, SChR badallari va kontrakt majburiyatlarini to‘liq inson omilidan xoli avtomatlashtirilgan "aqlli shartnomalar" (Smart Contract) tizimiga o‘tkazish hamda maxsus boshqaruv sferasida "Raqamli harbiy ombudsman" filtrlarini joriy etish orqali Qurolli Kuchlar tizimida inson qadrini va protsessual adolat transformatsiyasini kafolatlovchi modernizatsiyalashgan preventiv yuridik mexanizmlarni ishlab chiqish tadqiqotning o‘zak maqsadidir.

Siyosiy-huquqiy determinizm qonuniyatlariga ko‘ra, maxsus boshqaruv sferasida harbiy intizomiy hokimiyat ko‘lami qanchalik shaffof ma’muriy reglamentlar bilan muvozanatlashtirilsa, harbiy xizmatni o‘tash jarayonida inson daxlsizligi va protsessual adolat mezonlari shunchalik yuqori darajada ta’minlanadi. Qurolli Kuchlar safida xizmat burchini bajarish davrida vujudga keladigan ommaviy-huquqiy munosabatlar oddiy fuqarolik protsessidan o‘zining qat’iy imperativligi bilan ajralib turishi sababli, bu sohadagi qonuniylikni faqatgina an’anaviy sanksion-katsaviy bosim choralari bilan boshqarish metodologik xatolikka olib keladi. Strategik samaradorlikka erishishning bosh sharti muddatli, kontrakt yoki safarbarlik chaqiruvi rezervidagi xizmat subyektlarining moddiy va ashyoviy huquqlari poymol etilishini latent bosqichidayoq aniqlaydigan proaktiv huquqiy to‘siqlarni raqamlashtirish hisoblanadi. Fuqarolarning va harbiy xizmatchilarning o‘z subyektiv huquqiy himoya vositalaridan yetarli darajada xabardor bo‘lmasligi kognitiv huquqiy ong deformatsiyasini chuqurlashtirib, komandirlik apparatining diskretsion vakolatlarini suiiste’mol qilishiga latent zamin yaratishi mumkin.

Shu sababli, umumharbiy nizomlar va shartnomaviy majburiyatlar tizimida inson omilining subyektiv ta’sir doirasini cheklovchi elektron nazorat vositalarini joriy etish milliy xavfsizlik va mudofaa salohiyatini ta’minlashning bosh shartidir. Chaqiriluvchilar va haqiqiy harbiy xizmatdagi shaxslarning huquqiy statusi daxlsizligini ta’minlash, SChR pul badallari miqdori va ularni to‘lash tartib-taomillarini, shuningdek, kontrakt majburiyatlari bajarilishini raqamli monitoring formatiga o‘tkazish ma’muriy apparat faoliyatini to‘liq shaffoflashtiradi. Harbiy xizmatni o‘tash tartibi to‘g‘risidagi nizom normalarining buzilishi holatlari bo‘yicha ma’muriy shikoyat qilish tizimidagi idoraviy sansalorlik elementlarini bartaraf etish hamda harbiy sohada qonun ustuvorligini mustahkamlash inson qadrini himoya qiluvchi oliy imperativdir.

Tadqiqotning bosh maqsadi — yangi tahrirdagi konstitutsiyaviy normalar va amaldagi harbiy-ma’muriy qonunchilik prinsiplari sinergiyasida, harbiy xizmatni o‘tash tartibini huquqiy tartibga solish muammolarini bartaraf etishning, subyektlar huquqiy savodxonligini proaktiv oshirishning hamda maxsus boshqaruv munosabatlarida inson qadri, jamiyat va davlat manfaatlari muvozanatini himoya qiluvchi modernizatsiyalashgan preventiv yuridik mexanizmlarni ishlab chiqishdan iboratdir.

Maxsus boshqaruv sohasida harbiy xizmatchilarning ashyoviy va ijtimoiy-huquqiy huquqlari tizimini moddiy proteksiya qilish mexanizmlari ijtimoiy davlat prinsiplari hamda protsessual adolat mezonlarining real hayotga integratsiyalashuv darajasiga tayanadi. Vazirlar Mahkamasining 169-sonli va 619-sonli qarorlariga kiritilgan eng so‘nggi konseptual o‘zgartirishlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, harbiy xizmatni o‘tash davrida yuzaga keladigan uy-joy ta’minoti munosabatlari endilikda qat’iy statik me’yorlardan bozor iqtisodiyoti indikatorlariga moslashgan dinamik huquqiy rejimga transformatsiya qilinmoqda. Siyosiy-huquqiy sabab-oqibat qonuniyatiga ko‘ra, kontrakt bo‘yicha xizmat qilayotgan oddiy askar, serjant va ofitserlar tarkibiga hamda vatan himoyasi yo‘lida halok bo‘lgan harbiy xizmatchilarning oila a’zolariga to‘lanadigan har oylik ijara pul kompensatsiyasi miqdorini hududlar kesimida va Soliq qo‘mitasining har yilgi 1-oktabr holatiga ko‘ra soliq organlari avtomatlashtirilgan axborot tizimidagi real shartnomalar ma’lumotlariga bog‘lab belgilash tartibining joriy etilishi — *sabab*, ommaviy-huquqiy munosabatlarda axborot asimmetriyasini sindirishni, uy-joy daxlsizligi kafolatlarini kuchaytirishni hamda boshqaruv apparatida idoraviy sansalorlik omillarini barvaqt jilovlashni — *oqibat* to‘liq kafolatlovchi bosh drayverdir.

Ushbu ijtimoiy-huquqiy muvozanatning ikkinchi fundamental o‘zagi uzoq muddatli imtiyozli ipoteka kreditlari tizimida kalendar hisobida o‘n yildan ortiq harbiy xizmatni o‘tagan shaxslar uchun dastlabki badal summasining davlat budjeti mablag‘lari hisobidan 25 foizdan 35 foizgacha oshirilishi va ularga nisbatan harbiy xizmatdan bo‘shatilganda badal summasini qaytarish majburiyatining tatbiq etilmasligidir. Ushbu norma ma’muriy huquqdagi maxsus subyektning katsaviy nufuzini va uning uzoq muddatli xizmati samaradorligini rag‘batlantiruvchi muvozanatli filtr hisoblanadi. Ayniqsa, xizmat majburiyatlarini bajarish vaqtida halok bo‘lgan harbiy xizmatchilarning oila a’zolari hamda xizmat majburiyatlarini bajarish vaqtida orttirilgan kasallik yoki jarohatlanish oqibatida nogironligi bo‘lgan harbiy xizmatchilarning birinchi navbatda turar joy bilan ta’minlanishi, ularning ipoteka kreditlari va foizlari qoldig‘ining Davlat budjeti hisobidan to‘liq qoplab berilishi inson qadrini ulug‘lash tamoyilining deklarativ matnlardan tirik ma’muriy-huquqiy proteksiya modeliga o‘tganligini to‘liq isbotlaydi.

Kriminologik va harbiy-ma’muriy tahlillar shuni isbotlaydiki, ijra shartnomalarining Soliq qo‘mitasi axborot tizimiga majburiy hisobga qo‘yilishi ko‘rsatkichlariga tayanilishi boshqaruv apparatida mansabdor shaxslarning chorani va pul miqdorini o‘z xohishiga ko‘ra belgilash kabi keng ko‘lamli diskretsion vakolatlar doirasini de-yure qisqartiradi. Biroq, agar ushbu moddiy va ashyoviy huquqlarni realizatsiya qilish jarayonlari (ariza berish, kompensatsiya hisoblash, kredit yopish tartiblari) to‘liq inson omilidan xoli avtomatlashtirilgan aqlli shartnomalar (Smart Contract) tizimiga o‘tkazilmas ekan, o‘rta bo‘g‘in moliya va mudofaa organlarida byurokratik to‘siqlar latent saqlanib qolaveradi. Demak, hukumat qarorlarining bozor narxlari va raqamli soliq ma’lumotlari integratsiyasi asosida yangilanishi nafaqat harbiy xizmatni o‘tash jozibadorligini oshiradi, balki ommaviy munosabatlarda "Inson qadri — jamiyat — davlat" muvozanatini barqaror ta’minlovchi oliy yuridik mexanizm vazifasini bajaradi.

Ommaviy-huquqiy munosabatlar doktrinasida harbiy xizmatchilarga ko‘chmas mulk ijara kompensatsiyasini va ipoteka kreditlarini ajratish tartib-taomillari shunchaki moliya-xo‘jalik faoliyati emas, balki katsaviy boshqaruv apparatida xolislik va huquqiy daxlsizlik mezonlarini shakllantiruvchi strategik jarayondir. Hukumat qarorlari bilan kiritilgan yangi normalar, xususan, ijara bozorining real qiymatini aniqlashda Soliq qo‘mitasining avtomatlashtirilgan axborot tizimiga integratsiya qilinishi hamda kalendar hisobida o‘n yildan ortiq xizmat qilgan shaxslarning iqtisodiy huquqlarini alohida filtrlash tizimi ma’muriy protsessual muvozanatning o‘zagini tashkil etadi. Siyosiy-huquqiy sabab-oqibat

qonuniyatiga ko‘ra, ijra pul kompensatsiyalarini va dastlabki badal summasini inson omilidan xoli elektron ma’lumotlar bazasiga asosan qayta baholash — sabab, moliya organlari xodimlarining subyektiv ixtiyori tufayli vujudga keladigan ma’muriy tobelik refleksini va latent sansalorlik inqirozini butunlay tugatishni — oqibat to‘liq kafolatlovchi bosh huquqiy omildir.

Biroq, amaldagi harbiy-ma’muriy huquqni qo‘llash amaliyoti shuni ko‘rsatadiki, uy-joy sotib olish yoki kompensatsiya olish uchun hujjatlarni to‘plash, arizalarni qayta ishlash hamda ularning navbatini belgilash bosqichlarida raqamli kooperatsiyaning mukammal emasligi muayyan protsessual kolliziyalarni (ziddiyatlarni) keltirib chiqarmoqda. Xizmat majburiyatlarini bajarish vaqtida halok bo‘lgan yoki jarohatlanish oqibatida nogironligi bo‘lgan harbiy xizmatchilarning oilalarini birinchi navbatda uy-joy bilan ta’minlash va ularning ipoteka kreditlarini Davlat budjeti hisobidan to‘liq qoplash borasidagi majburiyatlarning amaldorlar tomonidan subyektiv kechiktirilishi xavfi mavjud. Fuqarolarda va maxsus subyektlarda o‘z huquqlarini talab qilish borasidagi raqamli navigatsiyaning yetishmasligi (huquqiy debyutantlik inqirozi) o‘rta bo‘g‘in komandirlik apparatida korrupsion xavflarning va idoraviy sansalorlik unsurlarining saqlanib qolinishiga zamin yaratishi mumkin.

Shu bois, harbiy xizmatni o‘tash tartibini huquqiy tartibga solish muammolarini uzil-kesil hal etish uchun, uy-housing huquqlari va ijtimoiy ta’minot kafolatlarini to‘liq shifrlangan aqlli shartnomalar (Smart Contract) tizimiga o‘tkazish lozim. Agar kompensatsiyalar miqdorini har yilgi qayta belgilash, Soliq qo‘mitasi tizimidagi ma’lumotlarni avtomatlashtirilgan tarzda o‘qish va Davlat budjetidan mablag‘ ajratish zanjiri yagona raqamli platformalar orqali amalga oshirilmasa, boshqaruv apparatida inson qadrini oliy mezon sifatida proteksiya qilish strategiyasi declarations formatida qolib ketadi. Demak, moddiy normalarning bunday chuqur transformatsiyasi faqatgina harbiy jamoalarda qonun ustuvorligini mustahkamlab qolmasdan, balki ommaviy-huquqiy munosabatlarda katsaviy daxlsizlik va ijtimoiy adolat mezonlarini real vaqt rejimida kafolatlovchi strategik imperativ hisoblanadi.

Uy-joy ijara kompensatsiyalarini hududiy bozor narxlari asosida avtomatlashtirilgan "Smart Rent Balancing" raqamli platformasi orqali hisoblash va to‘lash tizimini qonunan mustahkamlash.

Amaliyotda, Hukumatning 169-sonli qaroriga muvofiq, 2026-yildan boshlab kompensatsiya miqdorini Soliq qo‘mitasining avtomatlashtirilgan tizimidagi ma’lumotlar asosida belgilash mezonlari kiritilgan bo‘lsa-da, ushbu

ma’lumotlarni moliya organlari tomonidan qayta ishlash va tasdiqlash jarayonlarida inson omili va byurokratik kechikish risklari saqlanib qolmoqda.

Amaliy tavsiya: Mudofaa vazirligi va Davlat soliq qo‘mitasining axborot tizimlarini to‘liq integratsiya qiluvchi universal elektron platforma yaratilishi shart. Kontrakt bo‘yicha harbiy xizmatchi yoki halok bo‘lgan harbiy xizmatchilarning oila a’zolari ijara shartnomasini soliq organlarida elektron hisobga qo‘ygan soniyadan boshlab, tizim inson omilisiz, hududiy bozor narxlari proporsiyasini hisoblab, tegishli pul kompensatsiyasini avtomatik ravishda shakllantirishi va to‘lov majburiyatini bloklashi qonuniy imperativ sifatida mustahkamlanishi zarur.

Halok bo‘lgan va nogironligi bo‘lgan harbiy xizmatchilarning ipoteka majburiyatlarini Davlat budjeti hisobidan yopish jarayonini "Aqlli shartnoma" (Smart Contract) tizimiga o‘tkazish.

Hukumatning 619-sonli qaroriga ko‘ra, xizmat majburiyatlarini bajarish vaqtida halok bo‘lgan yoki nogiron bo‘lgan harbiy xizmatchilarning uzoq muddatli ipoteka kreditlari va foizlari Davlat budjeti hisobidan to‘liq qoplab berilishi belgilangan. Biroq, ushbu mablag‘larni ajratish, hujjatlarni idoralararo muvofiqlashtirish va bank hisobvaraqlariga o‘tkazish muddati amaliyotda oylar davomida cho‘zilib, maxsus subyektlarning oilalarini og‘ir iqtisodiy va protsessual tobelik rejimida ushlab turibdi.

Amaliy tavsiya: Tegishli vazirliklar (Mudofaa, Ichki ishlar, Milliy gvardiya) va Markaziy bank hamda moliya organlari o‘rtasida blokcheyn texnologiyasiga asoslangan avtomatlashtirilgan tizim joriy etilishi shart. Maxsus komissiya yoki tibbiy-boshqaruv organi tomonidan harbiy xizmatchining halok bo‘lganligi yoki nogironligi to‘g‘risidagi raqamli akt elektron tizimga kiritilgan kundan boshlab, "aqlli shartnoma" bank oldidagi barcha qarzdorlikni inson omilisiz, Davlat budjetining maqsadli mablag‘lari hisobidan to‘liq va avtomatik ravishda yopishi qonun hujjatlarida qat’iy reglamentatsiya qilinishi shart.

Ilgari surilgan proaktiv va amaliyotga yo‘naltirilgan harbiy-ma’muriy tashabbuslarning Qurolli Kuchlar tizimiga integratsiya qilinishi quyidagi real natijalarni kafolatlaydi:

Diskretsion to‘siqlarning tugatilishi: Ijra kompensatsiyalarini qayta belgilash va moliya idoralarining pul ajratish munosabatlarida "amaldor xohishi" va subyektiv kechiktirish sferasi butunlay barham topadi.

Inson qadri proteksiyasi: Xizmat majburiyatlarini bajarish davrida halok bo‘lgan va jarohatlangan qahramonlarning oila a’zolari banklar yoki idoralar

eshigi tagida sarson bo‘lmasdan, raqamli platformalar orqali birinchi navbatda va daxlsiz himoya qilinadi.

Harbiy xizmat jozibadorligi: Kalendar hisobida o‘n yildan ortiq xizmat qilgan shaxslarning iqtisodiy rag‘batlari va ipoteka imtiyozlari shaffof kafolatlanishi natijasida Qurolli Kuchlar safida professional kadrlar qo‘nimi va katsaviy nufuz mutloq yangi bosqichga ko‘tariladi.

Tadqiqot shuni ko‘rsatadiki, harbiy xizmatni o‘tash tartibini huquqiy tartibga solish muammolari va harbiy xizmatchilarning ijtimoiy-ashyoviy huquqlari tizimini modernizatsiya qilish — faqatgina yangi me’yoriy imtiyozlarni e’lon qilish bilan emas, balki ushbu normalarni realizatsiya qiluvchi ijro apparatining universal boshqaruv quvvatini qat’iy algoritmik filtrlar bilan chegaralash orqali ta’minlanadigan deterministik jarayondir. Qurolli Kuchlarning mamlakat xavfsizligi va hududiy yaxlitligini ta’minlash borasidagi universal imperativ qudrati (sabab) — ushbu muqaddas burch yo‘lida faoliyat yuritayotgan shaxslarning ashyoviy daxlsizligi hamda protsessual adolat mezonlari (oqibat) bilan doimiy mantiqiy muvozanatda bo‘lishi shart.Vazirlar Mahkamasining 169-sonli va 619-sonli qarorlariga kiritilgan, pul kompensatsiyalarini Soliq qo‘mitasining avtomatlashtirilgan tizimidagi bozor narxlariga integratsiya qilish hamda o‘n yildan ortiq xizmat qilgan maxsus subyektlarning dastlabki badal miqdorini 35 foizgacha oshirish to‘g‘risidagi eng so‘nggi normalar milliy huquq tizimidagi inson qadri aksiologiyasini yorqin ifodalaydi. Ushbu moddiy-huquqiy normalarning to‘g‘ri tatbiq etilishi, O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining XXVII bobidagi mudofaa prinsiplari hamda “Umumiy harbiy majburiyat va harbiy xizmat to‘g‘risida”gi Qonun talablarining ijro etilishida bosh yuridik poydevordir.

Yakuniy xulosa sifatida aytish joizki, taklif etilayotgan "Smart Rent Balancing" va avtomatlashtirilgan "aqlli shartnomalar" modellarining qonunchilikka implementatsiya qilinishi harbiy boshqaruv apparatida mas’uliyatsizlik va sansalorlik refleksini butunlay yo‘qotadi. An’anaviy yopiq idoraviy boshqaruv modelidan to‘liq raqamlashgan, proaktiv, shaffof va inson qadr-qimmatini oliy qadriyat sifatida proteksiya qiluvchi muvozanatlashgan harbiy-ma’muriy ekotizimga o‘tish — Yangi O‘zbekistonda mudofaa salohiyatini real kuchaytirishning, jamiyatda huquqiy debyutantlik inqirozini batamom sindirishning hamda demokratik huquqiy davlat poydevorini mustahkamlashning eng oliy kafolatidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi yangi tahriri. –2023
2. O‘zbekiston Respublikasi qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi.-2026
3. O‘zbekiston Respublikasining 2002-yil 12-dekabrdagi “Umumiy harbiy majburiyat va harbiy xizmat to‘g‘risida”gi O‘RQ-436-II-sonli Qonuni.
4. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi qarorlari va ularga kiritilgan
so‘nggi o‘zgartirishlar to‘plami. 2025-yil 9-aprel, 214-son
5. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Soliq qo‘mitasining avtomatlashtirilgan axborot tizimiga hisobga qo‘yilgan ko‘chmas mulk ijara shartnomalari to‘g‘risidagi rasmiy ma’lumotlar bazasi mezonlari (2026-yil 1-oktabr holatiga ko‘ra)